

Εκκλησιαστικά μυθολογήματα: Ο δωδεκαετής Ιησούς διδάσκει στον ναό

Ένα από τα «ατράνταχτα» στοιχεία που πιστοποιούν την σοφία τού Ιησού, κατά τούς Ιουδαιοχριστιανούς, είναι η παρουσία του στον ναό τής Ιερουσαλήμ, όπου εκεί παρουσιάζεται να διδάσκει, παιδί ακόμα, τούς...δασκάλους. Το αξιοπρόσεκτο αυτό «γεγονός», μνημονεύεται μόνο στο «Κατά Λουκάν ευαγγέλιον». Οι υπόλοιποι ευαγγελιστές, φαίνεται να το αγνοούν.

Διαβάζουμε λοιπόν στον «Λουκά»:

«Καί ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ἀναβάντων αὐτῶν εἰς Ἱεροσόλυμα κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἐορτῆς καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἔγνω Ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ. νομίσαντες δὲ αὐτὸν ἐν τῇ συνοδίᾳ εἶναι ἤλθον ἡμέρας ὁδὸν καὶ ἀνεζήτουν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσι καὶ τοῖς γνωστοῖς· καὶ μὴ εὐρόντες αὐτόν ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ ζητοῦντες αὐτόν. καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ ἀκούοντα αὐτῶν καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς· ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ. καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπε· Τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ ὁ πατήρ σου κἀγὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ ἤδειτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρός μου δεῖ εἶναί με; καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς...»
(Λουκάς 2: 42-50).

[Μετάφραση: *«Και όταν έγινε δώδεκα χρόνων, αφού είχαν ανέβει στα Ιεροσόλυμα, σύμφωνα με τη συνήθεια της γιορτής, και τελείωσαν τις ημέρες, ενώ αυτοί επέστρεφαν, το παιδί, ο Ιησούς, είχε μείνει πίσω στην Ιερουσαλήμ· και δεν κατάλαβε ο Ιωσήφ και η μητέρα του. Νομίζοντας, όμως, ότι ήταν στη συνοδεία, ήρθαν μιας ημέρας δρόμο· και τον αναζητούσαν ανάμεσα στους συγγενείς και τους γνώριμους. Και επειδή δεν τον βρήκαν, ξαναγύρισαν στην Ιερουσαλήμ αναζητώντας τον. Και ύστερα από τρεις ημέρες τον βρήκαν μέσα στο ιερό, να κάθεται ανάμεσα στους δασκάλους, και να τους ακούει, και να τους ρωτάει. Και*

όλοι όσοι τον άκουγαν, έμεναν εκστατικοί για τη σύνεση και τις απαντήσεις του. Και όταν τον είδαν, έμειναν έκπληκτοι· και η μητέρα του είπε σ' αυτόν: Παιδί μου, γιατί μας έκανες αυτό το πράγμα; Δες, ο πατέρας σου και εγώ σε αναζητούσαμε με οδύνη. Και τους είπε: "Γιατί με αναζητούσατε; Δεν ξέρετε ότι πρέπει να είμαι στα πράγματα του πατέρα μου;". Κι αυτοί δεν κατάλαβαν τον λόγο, που τους μίλησε».]

Τελειώνοντας την ανάγνωση, είναι αδύνατον κάποιος να μην παρατηρήσει εξώφθαλμες κοτσάνες, που αμέσως οδηγεί στην υποψία ότι σ' αυτό το κείμενο έχουν βάλει χέρι τουλάχιστον δύο άτομα -κάτι φυσικά που δεν προκαλεί έκπληξη.

Πρώτον, από πουθενά δεν προκύπτει ότι ο Ιησούς...διδάσκει. Τουλάχιστον σ' αυτό το σημείο, το κείμενο είναι σαφέστατο: «καθεζόμενον έν μέσω τῶν διδασκάλων καί άκούοντα αύτῶν καί έπερωτῶντα αύτούς». Δηλαδή, ο Ιησούς άκουγε τούς δασκάλους και ρωτούσε τις απορίες του. Που ακριβώς λοιπόν εντοπίζεται η διδασκαλία τού Ιησού; Πουθενά. Ίσα ίσα, που φαίνεται να συμβαίνει το ακριβώς αντίθετο.

Αμέσως μετά διαβάζουμε: «έξίσταντο δέ πάντες οί άκούοντες αύτοῦ επί τη συνέσει καί ταῖς άποκρίσεσιν αύτοῦ» («Και όλοι όσοι τον άκουγαν, έμεναν εκστατικοί για τη σύνεση και τις απαντήσεις του»).

Εδώ είναι πράγματι να απορεί κανείς. Για ποιον λόγο οι δάσκαλοι έμειναν εκστασιασμένοι; Από την διδασκαλία τού Ιησού; Αποκλείεται, καθώς διαβάζοντας την αμέσως προηγούμενη γραμμή, δεν προκύπτει κάτι τέτοιο.

Μήπως ο Ιησούς εξέφραζε σχετικά ώριμες απορίες για την ηλικία του; Πιθανόν. Έδινε σωστές απαντήσεις στις ερωτήσεις τών δασκάλων; Όπως προκύπτει κι από το κείμενο, ναι. Αλλά, αυτό δεν ονομάζεται σε καμμία περίπτωση διδασκαλία.

Η «κεραμίδα» όμως, έρχεται λίγο παρακάτω, όταν ο Ιωσήφ και η Μαρία μπαίνουν στον ναό εκφράζοντας την ανησυχία τους για την εξαφάνιση τού Ιησού, ο οποίος τούς απαντά: «Τί ότι έζητεῖτέ με; ούκ ἤδειτε ότι έν τοῖς τοῦ πατρός μου δεῖ εἶναί με;» («Γιατί με αναζητούσατε; Δεν ξέρετε ότι πρέπει να είμαι στα πράγματα του πατέρα μου;»). Και ο «Λουκάς» μάς στέλνει αδιάβαστους, όταν αναφέρει πως, «καί αύτοί ού συνήκαν τὸ ρῆμα ὃ έλάλησεν αύτοῖς» («Κι αυτοί δεν κατάλαβαν τον λόγο, που τους μίλησε»)...

Καταπληκτικό! Τόσο η Μαρία, όσο και ο Ιωσήφ, που δέχθηκαν την επίσκεψη τού αγγέλου, ήταν ενήμεροι για το «βλαστάρι» που μεγάλωναν. Τί δεν κατάλαβαν

λοιπόν;

Μήπως όμως υπάρχει άλλη εξήγηση, γύρω από την οποία χτίστηκε το εν λόγω μυθολόγημα περί...διδασκαλίας;

Σαφώς και υπάρχει, αν λάβουμε υπόψιν την αρχαιότατη ιουδαϊκή παράδοση. Σύμφωνα μ' αυτήν, ένας άνδρας θεωρείται θρησκευτικά ενήλικος από τη ηλικία των δεκατριών ετών, με όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που συνεπάγονται απ' αυτήν (γάμος, επαγγελματική ενασχόληση, θρησκευτικά και κοινωνικά καθήκοντα κ.ά.).

Η επικύρωση τής ενηλικίωσης γίνεται στην συναγωγή, από μια επιτροπή δασκάλων τού Μωσαϊκού Νόμου, οι οποίοι καλούνται να εξακριβώσουν και να πιστοποιήσουν το κατά πόσον το παιδί είναι έτοιμο να γίνει υπεύθυνο μέλος τού Ισραήλ.

Η τελετή αυτή λέγεται «Μπαρ Μιτσβά» (=Γιος τής Διαθήκης). Κατά την διάρκεια αυτής τής εξέτασης, ο εξεταζόμενος, μεταξύ άλλων, διαβάζει διάφορα κείμενα από την Πεντάτευχο και ολοκληρώνει με παραδοσιακές εβραϊκές προσευχές. Κατόπιν το παιδί δέχεται τις συμβουλές και τις ευχές τών ραβίνων.

Από αυτή την διαδικασία λοιπόν, ως τυπικός Εβραίος και λόγω ηλικίας, πέρασε και ο Ιησούς, όπως συνέβη παλαιότερα και με την τελετή τής περιτομής του, όταν ήταν νήπιο.

Επομένως, η παρουσία του στον ναό, «έν μέσω τών δασκάλων», είναι απολύτως εξηγήσιμη κι όλα τα υπόλοιπα, περί εξαφάνισης και «διδασκαλίας» είναι πιθανότατα κατοπινές «σάλτσες».